

Rammenotat for museumsnettverk

Bakgrunn

I ABM-meldingen beskrives nasjonal nettverksbygging for museene slik:

”Norsk museumsutvikling (nå del av ABM-utvikling - Statens senter for arkiv, bibliotek og museum) bør på statleg nivå vera det faglege og budsjettmessige tilknytningspunktet for alle musea, av di det er eit overordna mål at alle musea som i framtida får statlege driftstilskot, skal inngå i eitt nasjonalt nettverk. Norsk museumsutvikling lyt syta for **permanente sambandsliner mellom tematisk nærskylde institusjonar** og temporære nettverksrelasjonar ved gjennomføringa av ymse prosjekt”

(St.meld. nr. 22 (1999-2000) Kjelder til kunnskap og oppleving, vår utheving)

Kulturmeldingen utdyper arbeidet med museenes nettverk på denne måten:

”Den omfattande museumsreforma som er skissert i abm-meldinga, er ein invitasjon til mange museum over heile landet om å gå inn i eit nasjonalt nettverk av institusjonar. Tanken om eit slikt nettverk inneber at museumsfunksjonar vert samordna og knytte saman på ein slik måte at det gjev optimalt fagleg og økonomisk-administrativt utbyte sett i ein nasjonal samanheng. Fagleg samanheng og rasjonell ressursutnytting kan til dømes i nokre høve tilseia at ein satsar på å dokumentera eit nærare definert fenomen berre ein stad i landet, i andre tilfelle kan nettverksorganiseringa ivaretakast ved at det vert lagt til rette for samarbeid mellom likearta eller nærskylde museum ulike stader i landet.

I praksis vil det nasjonale nettverket vera summen av mange ulike delar, og også om desse delane er det naturleg å nytta omgrepet nettverk; det vil seia at det overordna nasjonale museumsnettverket vil bestå av mange nasjonale nettverk. Dei einskilte nettverka kan definerast på noko ulikt grunnlag. Dette kan vera reint tematisk eller ta utgangspunkt i funksjonar eller metodar.

ABM-utvikling vil utvikla nettverka i samarbeid med musea. Det er vanskeleg på førehand å setja opp eit ideelt oversyn over aktuelle nettverk. Arbeidet vil ta tak i funksjonar, metodar og tema som klårt peiker seg ut, og mange nettverk fungerer allereie på ulike nivå. Eit utgangspunkt vil vera utvikling, ansvar, arbeidsdeling og flyt av informasjon. Ansvaret må forankrast ved éin eller eit fåtal institusjonar. Desse kan få oppgåver som nettverksmotor. Eit museum kan inngå i fleire nettverk. (...)

Arbeidet med nettverk må ta utgangspunkt i og forankrast i institusjonane sjølve. Det er ikkje meininga å setja av felles midlar til drift av nettverk; all deltaking skal i staden ta utgangspunkt i dei driftsmidlane dei einskilte institusjonane rår over. Éin institusjon i kvart nettverk skal ha eit hovudansvar og vera den sentrale drivkrafta og sikra kvalitet i utviklinga innanfor nettverket. Men vedkomande skal ikkje kunna gje pålegg eller direkte instruera dei andre nettverksdeltakarane.”

(St.meld. nr.48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014)

Museumsreformen danner et grunnlag for bedre og sterkere museer, som forutsettes å delta i utvikling og drift av ulike nasjonale nettverk. Museene skal ha en så sterk faglig og økonomisk plattform at de på en meningsfull måte kan bidra aktivt i nettverkene.

Nasjonale nettverk tar utgangspunkt i temaer, funksjoner og/eller metoder. Pr. oktober 2008 er det etablert 24 nasjonale museumsnettverk. (Se <http://www.abm-utvikling.no/museum/nasjonale-museumsnettverk> for en fullstendig liste.)

Nettverkene skal være åpne for de som kan og vil bidra aktivt, og de skal baseres på samarbeid, samhandling og felles interesse. Energien bør i størst mulig grad kanaliseres til faglig arbeid og synlige resultater. Alle deltakende museer forutsettes i forkant å klargjøre egen motivasjon og evne til bidrag og gjennomføring i forhold til nettverkets målsettinger. Det er viktig at arbeidet med nettverk tar utgangspunkt i og forankres i institusjonene. Et museum kan inngå i flere nettverk, avhengig av ressurser og profil. Det legges ikke opp til etablering av felles midler for drift av nettverk. Deltakelsen skal ta utgangspunkt i det enkelte museums driftsmidler.

ABM-utvikling har en sentral og koordinerende rolle i utviklingen av nasjonale nettverk. ABM-utvikling vil utpeke hovedansvarlige museer for de enkelte nettverkene. Disse skal være drivkraft og sikre kvalitet i utviklingen.

Mål for nasjonale museumsnettverk

Museumsnettverkene skal:

- bidra til at museene blir bedre egnet til å fylle rollene som samfunnsinstitusjoner, i en aktiv dialog med samfunn og publikum
- utvikle samarbeid og arbeidsdeling, sikre faglig sammenheng og god ressursutnyttelse
- utvikle kompetanse, kunnskap og forskning (i ulike temaer, metoder og funksjoner)
- utvikle nye kunnskaper om og problemstillinger for kritisk formidling
-

Oppgaver for museer som deltar i nettverk

Alle museer som deltar i nettverk skal:

- ha en god faglig og økonomisk basis for aktiv deltakelse, med utgangspunkt i tildelte driftsmidler
- ha relevante samlinger og relevant faglig kompetanse
- ha ressurser, vilje og evne til å prioritere arbeidet i nettverket gjennom aktiv, forpliktende deltakelse
- bidra i utvikling, drift og etablering av målsettinger og arbeidsplaner
- delta i utvikling av prosjekter
- bidra med informasjon
- bidra med rådgiving til andre museer
- rapportere til ABM-utvikling om deltakelsen i nettverket

De **hovedansvarlige** museene skal i tillegg:

- ha hovedansvar for å utvikle og drive nettverket, etablere målsettinger og arbeidsplaner
- ha en sterk faglig og økonomisk basis for utvikling av nettverket, med utgangspunkt i tildelte driftsmidler
- vurdere hvem som kan delta i nettverket, basert på kriterier for hva den enkelte kan bidra med (jf beskrivelse av oppgaver for deltakere)
- sikre kvalitet og kontinuitet i nettverket
- utvikle og samordne prosjekter
- sikre kontakt med relevante miljøer utenfor museumssektoren, og sikre kontakt med nordiske og internasjonale miljøer
- etablere og vedlikeholde en egen nettside med informasjon om nettverket og nettverkets aktiviteter
- samordne og tilgjengeliggjøre informasjon (om aktiviteter som er relevant for nettverket)
- rapportere årlig til ABM-utvikling om status for og utvikling av nettverket

ABM-utviklings rolle

ABM-utvikling skal:

- ha en koordinerende rolle i utviklingen av ulike nasjonale nettverk, for å sikre samarbeid og arbeidsdeling, faglig sammenheng og god ressursutnyttelse
- se til at nettverkene fungerer og at generelle retningslinjer for nettverk legges til grunn, ved å følge opp avtaler og rapportering fra institusjonene
- understreke at alle konsoliderte museer forventes å bidra i utviklingen av nettverk
- ta ansvar for å etablere nettverk på "hvite felt", sørge for at prioriterte områder ivaretas
- foreta prioritering av nettverk som skal etableres
- peke ut hovedansvarlige institusjoner ved avtale og i tilsagnsbrev
- etablere jevnlig og aktiv dialog med ansvarlige museer om utvikling av nettverkene
- arrangere samlinger for ansvarlige museer der de kan utveksle erfaringer om etablering, drift og utvikling